

בדין מחיצה של שתי או ערב, טז ע"ב – יז ע"א

- א. משנה. מקיפין שלשה חבלים זה למעלה מזה וזה למעלה מזה, ובלבד שלא יהו בין חבל לחבירו שלשה טפחים. שיעור חבלים ועוביין – יתר על טפח, כדי שיחא הכל עשרה טפחים. מקיפין בקנים, ובלבד שלא יהא בין קנה לחבירו שלשה טפחים.
- ב. בשיירא דברו, דברי רבי יהודה.
- ג. וחכמים אומרים: לא דברו בשיירא, אלא בהוזה.
- ד. כל מחיצה שאינה של שתי ושל ערב אינה מחיצה, דברי רבי יוסי ברבי יהודה.
- ה. וחכמים אומרים: אחד משני דברים.

גמרא. ...

- ו. מקיפין בקנים וכו'. בשיירא – אין, ביחיד – לא. והתניא רבי יהודה אומר: כל מחיצות שבת לא הותרו ליחיד יותר מבית סאתים! כדאמר רב נחמן ואיתימא רב ביבי בר אבוי: לא נצרכא אלא ליתן להן כל צרכן, הכא נמי: ליתן להן כל צרכן.
- ז. היכא איתמר דרב נחמן ואיתימא רב ביבי בר אבוי – אחא, דתנן: כל מחיצה שאינה של שתי וערב אינה מחיצה, דברי רבי יוסי ברבי יהודה. ומי אמר רבי יוסי ברבי יהודה הכי? והתניא: אחד יחיד ואחד שיירא לחבלים, ומה בין יחיד לשיירא? – יחיד – נותנין לו בית סאתים, שנים – נותנין להם בית סאתים, שלשה נעשו שיירא, ונותנין להן בית שש דברי רבי יוסי ברבי יהודה. וחכמים אומרים: אחד יחיד ואחד שיירא נותנין להן כל צרכן ובלבד שלא יהא בית סאתים פנוי. אמר רב נחמן ואיתימא רב ביבי בר אבוי: לא נצרכא אלא ליתן להן כל צרכן.
- ח. דרש רב נחמן משום רבינו שמואל: יחיד נותנין לו בית סאתים, שנים נותנין להן בית סאתים, שלשה – נעשו שיירא ונותנין להן בית שש. – שבקת רבנן ועבדת כרבי יוסי ברבי יהודה? הדר אוקים רב נחמן אמורא עליה ודרש: דברים שאמרת לפניכם טעות הן בידי, ברם כך אמרו: יחיד נותנין לו בית סאתים, שנים נותנין להן בית סאתים, שלשה נעשו שיירא – ונותנין להן כל צרכן.
- ט. רישא רבי יוסי ברבי יהודה וסיפא רבנן! – אין, משום דקאי אבוה בשיטתיה. ...
- י. וחכמים אומרים אחד משני דברים. היינו תנא קמא! – איכא בעייהו יחיד בישוב.

הנדון בסוגיא הוא באיזה מקרה התירו מחיצה של שתי בלבד או של ערב בלבד. המשתנים (הבלתי תלויים) הן: כמות האנשים [יחיד או שיירה] והמיקום [ישוב או מדבר]. הערכים הימניים חמורים יותר.

המשתנה התלוי הוא דין ההיקף, וגם כאן יש שני ערכים: מותר רק אם יש עד בית סאתיים לאדם או שמותר כל צרכן, אפילו יותר מבית סאתיים. מהשקלא וטריא בסוגיא עולות הטבלאות הבאות:

רבי יהודה

מדבר	ישוב	
עד ב"ס	עד ב"ס	יחיד
כל צרכן	כל צרכן	שיירה

ריב"י

מדבר	ישוב	
עד ב"ס	עד ב"ס	יחיד
עד ב"ס	עד ב"ס	שיירה

חכמים דריב"י

מדבר	ישוב	
כל צרכן	כל צרכן	יחיד
כל צרכן	כל צרכן	שיירה

ת"ק

מדבר	ישוב	
כל צרכן	עד ב"ס	יחיד
כל צרכן	כל צרכן	שיירה

אצל שתי השיטות הקיצוניות הטבלה הומוגנית :
 אצל ריב"י לעולם התירו רק עד ב"ס לאדם, ואצל חכמים דריב"י לעולם התירו כל צרכן.
 אצל שתי שיטות הביניים הדין תלוי במשתנים :
 אצל רבי יהודה המשתנה היחיד הקובע הוא יחיד או שיירה : ליחיד התירו עד ב"ס ובשיירה כל
 צרכן, ואילו אצל ת"ק רק ליחיד בישוב יש הגבלה של בית סאתיים אך בשאר המשבצות התירו כל
 צרכן.